

**ΟΜΙΛΙΑ ΕΝΤΙΜΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ Κ. ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΑ
ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΝ ΛΑΝΙΤΕΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ, ΣΑΒΒΑΤΟ
12.10.2019**

Αξιότιμοι κ.κ. Βουλευτές,

κ. Πρόεδρε της Σχολικής Εφορείας Λεμεσού,

κ. Πρόεδρε της Επιτροπής για την Ανάδειξη της Ιστορικότητας των Λανιτειών Εκπαιδευτηρίων,

Κυρίες και Κύριοι,

Η Επιτροπή για την Ανάδειξη της Ιστορικότητας των Λανιτειών Εκπαιδευτηρίων σε συνεργασία με τον Δήμο Λεμεσού, διοργανώνει δύο εκδηλώσεις στα πλαίσια των διακόσιων χρόνων από την ίδρυση των πρώτων Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων στην πόλη της Λεμεσού.

Έτσι είναι με χαρά που απευθύνω χαιρετισμό στην πρώτη αυτή εκδήλωση, δηλαδή την Επιστημονική Ημερίδα, με θέμα: «Δισεκατονταετηρίδα Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λεμεσού: Λανίτεια εκπαιδευτήρια, συμβολή στην παιδεία, ιστορία, εθνικούς αγώνες, πολιτισμό, κοινωνία, αθλητισμό και επιστήμες» που διεξάγεται αυτήν την ώρα. Αυτή η χαρά είναι όμως ιδιαίτερη για μένα αφού φοίτησα ως μαθητής στο Λανίτειο Γυμνάσιο και αποφοίτησα το 1971.

Η ιστορία της Γυμνασιακής Εκπαίδευσης στη Λεμεσό, άρχισε το 1819 με την ίδρυση της Ελληνικής Σχολής ή Σχολαρχείου που ιδρύθηκε από μια ομάδα Λεμεσιανών προκρίτων που χρηματοδότησαν το έργο. Η σχολή στεγάστηκε στην προκουμαία της Λεμεσού σε κτήριο της Μητρόπολης που παραχώρησε ο τότε Επίσκοπος Κιτίου και Αμαθούντας Μελέτιος Β΄ μαζί με τη χρηματική του εισφορά. Η Σχολή πέρασε δύσκολες μέρες κατά την Ελληνική Επανάσταση το 1821, έκλεισε και δεν ξαναλειτούργησε παρά το 1834. Από το 1841 μέχρι και το 1896, το Σχολαρχείον ή Ελληνικόν όπως λεγόταν, στεγαζόταν σε κτήριο στον περίβολο της Αγίας Νάπας. Σ' αυτό το διάστημα ανέλαβε τη διεύθυνση της σχολής, ο Ανδρέας Θεμιστοκλέους, που σφράγισε με το έργο του όχι μόνο την εκπαίδευση αλλά και την πνευματική ζωή της Λεμεσού γενικότερα. Μετά τον σεισμό του 1896 που κατέστρεψε το κτήριο της σχολής, κτίστηκε καινούριο οικοδόμημα στον σημερινό χώρο στάθμευσης κοντά στην πρώην Δημοτική Αγορά.

Το 1906 η Σχολή αναγνωρίστηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση ως πεντατάξιο Ημιγυμνάσιον και από το 1915 έγινε πλήρες εξατάξιο Γυμνάσιο.

Σπουδαίοι Γυμνασιάρχες που σφράγισαν με την προσωπικότητά τους την Κυπριακή Εκπαίδευση ανέλαβαν τη διεύθυνση του Γυμνασίου όπως ο Αργυρός Δρουσιώτης, ο Νικόλαος Ξιούτας, ο Ηρακλής Αγγελίδης και άλλοι. Το 1940 άρχισε να παρατηρείται οξύ στεγαστικό πρόβλημα λόγω της μεγάλης αύξησης των μαθητών. Αυτό το γεγονός οδήγησε τον γνωστό εμποροβιομήχανο της πόλης, Νικόλαο Π. Λανίτη, να εξαγγείλει το 1945, μεγάλη δωρεά, για την ανέγερση σύγχρονου σχολικού κτιρίου. Επειδή το μεγαλύτερο μέρος της δωρεάς είχε δαπανηθεί για την αγορά του κτήματος, στο οποίο θα ανεγειρόταν το σχολείο, ο Νικόλαος Λανίτης ανακοίνωσε και δεύτερη δωρεά, μεγαλύτερη της πρώτης. Τη σχολική χρονιά 1950-51 λειτούργησαν οι πρώτες αίθουσες και το 1952 το κτήριο αποπερατώθηκε. Από τη σχολική χρονιά 1952-53 το Σχολείο συνέχισε την πορεία του, ως Λανίτειον Ελληνικόν Γυμνάσιον, παίρνοντας το όνομα του μεγάλου ευεργέτη.

Η συμβολή των Λανιτείων Εκπαιδευτηρίων στην Παιδεία είναι διαχρονική, όπως επίσης και στην Ιστορία, τους Εθνικούς Αγώνες, τον Πολιτισμό και την Κοινωνία. Είναι όμως και πολυσχιδής και πολυδιάστατη αυτή η συμβολή αφού η προσφορά των μαθητών και αποφοίτων των εκπαιδευτηρίων στην διαμόρφωση του συγχρόνου Κυπριακού και ξένου πολιτισμού, στα επιστημονικά επιτεύγματα, στα γράμματα, στις τέχνες και στον αθλητισμό είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Κατά συνέπεια, η σημερινή εκδήλωση στοχεύει στην ανάδειξη της σημαντικής παρουσίας αλλά και του σπουδαίου ρόλου που διαδραμάτισαν τα ιστορικά αυτά σχολεία σε ποικίλους τομείς της εθνικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας της Λεμεσού, αλλά και της Κύπρου γενικότερα.

Νίκος Νικολαΐδης
Δήμαρχος Λεμεσού